Nr. 171 18. maj 1937

Lov for Færøerne om Hegn og Markfred, sum seinast broytt við løgtingslóg nr. 91 frá 7. juni 2020

Kapitel 1. Hegn
Kapitel 2. Ansvar for Husdyr.
Kapitel 3. Indsættelse af Husdyr.
Kapitel 4. Fællesgræsning af Kvæg, Gæs og Heste paa Indmark.
Kapitel 5. Færdsel paa Andenmands Grund.
Kapitel 6. Hegnssagers Behandling.
Kapitel 7. Behandling af Sager om Ansvar for Husdyr og af Straffesager.

Kapitel 1.
Hegn

§ 1. I Indmark kan Nabo af Nabo kræve Hegn for Heste og Kvæg.

§ 2. Imellem Indmark og Udmark kan Udmarkens Ejer kræve Hegn for Heste, Kvæg og Faar. Hegnspligten paahviler Indmarken.

Ved Vedtægt paa Grandestævne kan det (selv om Udmarkens Ejer ikke kræver Hegn) bestemmes, at Hegn mellem Indmark og Udmark skal være fælles for flere eller alle Indmarkslodder i Bygden. Stemmeberettigede ved Afstemning over Forslag til saadan Vedtægt er Ejerne af de paagældende Indmarkslodder. Er Forslag til saadan Vedtægt fremsat, men ikke endeligt vedtaget paa Grandestævne, kan enhver stemmeberettiget, som har stemt for Forslaget, føre Sagen videre til Behandling efter §§ 45-50. Ved Sagens Afgørelse vil det i Særdeleshed være at tilstræbe, at Hegnsforholdet ordnes paa den for alle Indmarksejerne hensigtsmæssigste og billigste Maade.

§ 3. Imellem Udmark og Udmark kan Nabo kræve Hegn af Nabo, saafremt han godtgør, at Hegnet for begge Ejendomme vil være af overvejende Nytte i Forhold til Bekostningen, eller at den bestaaende Tilstand medfører en uforholdsmæssig Ulempe for hans Ejendom. Om Hegnet skal frede for Kvæg og Heste eller tillige for Faar, afgøres i Tilfælde af Tvist af Hegnssynsmændene.

§ 4. Hegnspligt indbefatter saavel at opføre Hegn som at bringe bestaaende Hegn i lovlig Stand og at vedligeholde det.

Hegnspligt bortfalder, hvor Naturforhold gør det overvejende vanskeligt at opføre eller vedligeholde Hegn, eller Bekostningen vil være uforholdsmæssig mod Nytten, samt hvor Ejendomme i Indmarken ligger saaledes i Forhold til hverandre, at Hegnet vil faa en uforholdsmæssig Længde i Forhold til Loddernes Størrelse.

§ 5. Om en Strækning efter denne Lov skal anses som Indmark eller som Udmark, afgøres af den Myndighed, som i det foreliggende Tilfælde har at afgøre den Sag, for hvilken Spørgsmaalet har Betydning.

§ 6. Ejendomme, som adskilles ved Vej, har ingen gensidig Hegnspligt, medmindre der haves Adgang til ved Anbringelse af Led over Vejen (jfr. § 15) at faa Ejendommene fredede mod hinanden ved Opførelse af eet Hegn. Dog er den, som i dette Tilfælde vil hegne langs Vejen for sin Ejendom, ikke pligtig at deltage med Naboen i fælles Hegn eller Led.

De foranstaaende Regler finder ikke Anvendelse paa Ejendomme, som adskilles ved Driftevej for Kvæg (geil). I dette Tilfælde kan enhver Ejer af Ejendom, som støder op til Vejen eller ligger saa nær ved den, at han udsættes for at lide Skade ved Mangel af Hegn, kræve Hegn mod Vejen. Hegnspligten paahviler alle disse Ejere samt de Ejere, som benytter Vejen som Driftevej.

§ 7. Naar Nabo kan kræve Hegn af Nabo, skal de sammenstødende Ejendomme tage hver sin Halvdel deraf. Dog skal den, der ikke selv forlanger Hegn eller Forandring af bestaaende Hegn, og som godtgør, at denne Bestemmelse vilde uforholdsmæssig betynge ham, nyde saadan Formindskelse i sin Hegnspligt, som findes billig. Hvor Hegnspligten ved retsgyldig Overenskomst eller Afgørelse er ordnet paa anden Maade end i denne og foregaaende Paragraf bestemt, har det

derved sit Forblivende.

§ 8. I alle Tilfælde, hvor efter denne Lov Deling af Hegn eller Afstemning skal foregaa efter Skattemarker, bliver den umatrikulerede Del af Indmarken (derunder ogsaa Lejetrøer, for saa vidt fornødent til Hegns Deling) at taksere efter Regler, som fastsættes af Ministeren for Landbrug og Fiskeri; Omkostningerne herved udredes med Halvdelen af Amtsrepartitionsfonden og Halvdelen af vedkommende Kommune.

§ 9. Pligten til at deltage i fælles Hegn bestemmes for Udmark efter gammelt Marketal, for Indmark efter Skattemarker. Naar Hegn om Indmark flyttes, skal det dog ikke paahvile Lodsejer at vedligeholde længere Hegn i Forhold til hans tidligere Andel i Indmarken, end denne Andel nogen Sinde har haft at vedligeholde. Saa længe Lodsejerne ikke har fordelt Hegnsbyrden imellem sig, er de een for alle og alle for een ansvarlige for Opførelse og Vedligeholdelse af det dem paahvilende Hegn. Ved Deling af fælles Hegn for Indmark, som gør tidligere fælles eller særskilt Hegn overflødigt, vil der være at tage tilbørligt Hensyn til, om de, hvem Pligten til at holde det tidligere Hegn paahvilede, kan siges at tage Del i Opførelsen af det nye Hegn, saasom ved at Sten eller andet Materiale fra det gamle Hegn benyttes i det nye, eller ved at Ejeren af det gamle Hegn har overført sin Hegnspligt til andre, f.Eks. som en Del af Vederlaget for tidligere Udmarksjord, der lægges inden for det nye Hegn.

Den, som har opført nyt Hegn, kan fordre det synet af Hegnssynsmændene og kræve Afgørelse af, om en Del af det fremtidig bør vedligeholdes af Ejere af indenfor liggende Hegn, som ved hans Hegn bliver overflødigt.

For Hegn langs med Driftevej for Kvæg (geilargarður) fordeles Hegnspligten efter frit Skøn paa de i § 6, sidste Punktum, nævnte Ejere.

Ejer af Udmark, hvorpaa der hviler Græsningsret, kan, naar Hegn mod anden Udmark maa antages alene eller delvis at være nødvendiggjort ved Græsningsretten, kræve, at de græsningsberettigede i tilsvarende Forhold (helt eller for en Del) skal overtage den ham paahvilende Hegnspligt, medmindre andet er bestemt eller maa antages forudsat ved Rettighedens Stiftelse. Afgørelsen træffes i Tvisttilfælde af Hegnssynsmændene; antages Hegnspligten at burde fordeles, sker Fordelingen efter frit Skøn.

Enhver deri interesseret kan kræve Kendelse af Hegnssynsmændene om, hvorvidt, og i bekræftende Fald hvorledes, fælles Hegn bør underkastes ny Deling under Hensyn til forandrede Forhold. Saadan ny Deling kan dog kun kræves med mindst 10 Aars Mellemrum.

§ 10. Ved Deling af Hegn bør enhver saa vidt muligt faa sin Del i eet sammenhængende Stykke. Den større Byrde, som Beskaffenheden af nogen Strækning maatte medføre, udjævnes ved tilsvarende Afkortning i Længde. Bliver hegnspligtige ikke enige om Delingen, afgøres den paa den i §§ 45-50 angivne Maade. Naar Delingen er foregaaet, bestemmes det, i fornødent Fald ved Lodtrækning, hvilket eller hvilke Stykker enhver skal overtage. Ingen Strækning maa være kortere end 6 Meter; de, hvem mindre Stykker maatte tilkomme, lægges i passende Fællig, saaledes at de over for Trediemand een for alle og alle for een bliver ansvarlige for Hegnsstrækningens Opførelse og Vedligeholdelse. De, der har Hegnsstrækninger i Fortsættelse af hinanden, kan indbyrdes indgaa Overenskomst om fælles Hegnshold, saaledes at de over for Trediemand bliver ansvarlige som nys angivet. De enkelte Hegnsstrækninger skal af Hegnssynsmændene (§ 44) mærkes med indhugget, paamalet eller paa anden Maade varigt anbragt Nummer. Synsmændene skal i deres Protokol (§ 44) indføre Fortegnelse over Delingen, hvor ogsaa senere Ændringer bliver at anmærke. Omkostningerne ved Deling og Mærkning m.m. fordeles paa samtlige Deltagere i Hegnet i samme Forhold som Hegnspligten.

§ 11. Kommer hegnspligtige ikke overens om Tiden, inden hvilken Hegn skal være fuldført, bestemmes den af Hegnssynsmændene.

§ 12. Om Hegn er lovligt, bestemmes i Tilfælde af Tvist af Hegnssynsmændene under Hensyn til, om Hegnet skal frede for Heste, Kvæg og Gæs eller tillige for Faar.

§ 13. Det er forbudt at benytte Pigtraad til Hegn paa saadan Maade, at Mennesker eller Dyr lettelig er udsat for at lide Skade.

Overtrædelse af disse Bestemmelser straffes med Bøder.

§ 14. Hegn sættes i Grænseskellet. Intet Hegn maa lægges længere ind paa Naboens end paa egen Grund og ikke over en

halv Meter. Nabo kan ikke modsætte sig, at det hele Hegn eller Dele deraf lægges paa hans Grund, naar det er uomgængelig fornødent, dog mod Erstatning. Elv, Klippe eller andet, der freder for samme Slags Husdyr, hvorfor Hegn skal frede, anses som lovligt Hegn.

§ 15. [1)] Naar der i Hegn findes Led, som er fælles for Naboer, indgaar det i Fordelingen af Hegnsbyrden, og der tages derved Hensyn til den større Bekostning ved Leddets Opførelse og Vedligeholdelse efter Forskrifterne i § 10. Skønnes Led ikke at kunne indgaa i Fordelingen, holdes det i Fællesskab. Led paa almindelig befaret Vej skal være saaledes indrettet, at det med Lethed kan aabnes og lukkes.

Paa offentlig Vej maa intet Led opsættes, medmindre vedkommende kommunale Myndighed tillader det; denne Myndighed foreskriver i saa Fald tillige Leddets Bredde og øvrige Indretning. Lignende Forskrift kan ogsaa af den kommunale Myndighed gives for Led, som allerede forefindes paa offentlig Vej, hvorhos den kommunale Myndighed skal kunne forlange overflødige Laager over Køreveje nedlagt, dog med Ret for vedkommende berettigede til Paaklage til Lagtinget, inden 3 Maaneder efter, at de bevislig har modtaget Underretning om Afgørelsen. For saa vidt der ved saadant Paabud paaføres hegnspligtige Udgifter, kan disse kræves refunderet overensstemmende med de i Lov Nr. 69 af 7. Maj 1881 om Forpligtelse til Jords Afgivelse indeholdte Regler. I Tilfælde, hvor det efter Kendelse af Hegnssynsmændene eller højere Instans er paakrævet til Fremme for Landbruget, at oprette Hegn over offentlig Kørevej, er vedkommende kommunale Forstanderskab pligtig til at oprette og vedligeholde de for den offentlige Trafik fornødne Laager. Over Trafikveje skal Rørrister altid anvendes. Overtrædelse af Bestemmelsen i dette Stykkes første Punktum eller af de af den paagældende Myndighed givne nærmere Forskrifter straffes med Bøder.

Ethvert Led i Hegn om Indmarken skal være forsynet med forsvarligt Lukke og, bortset fra Led, der er bestemt til at passseres af Køretøjer, indrettes saaledes, at det, hver Gang det aabnes, falder tilbage af sig selv, og at det, for saa vidt det findes i Hegn mod haugen, aabnes ud imod denne.

§ 16. Hegn i Indmark eller mellem Indmark og Udmark skal holdes i lovlig Stand til enhver Tid, hvori Jorden ikke efter de gældende Bestemmelser (derunder ogsaa Bestemmelse, som træffes for enkelt Vaar eller Høst i Henhold til Haugelovens § 35, 2det Stykke) skal ligge aaben for Græsning af den Slags Husdyr, for hvilke det skulde hegne. Hegn mellem Udmark og Udmark skal holdes i lovlig Stand i den Tid, der for ethvert enkelt Tilfælde bestemmes af Hegnssynsmændene, enten ved Hegnets Opførelse eller senere, om Tvist opstaar om Tiden.

§ 17. Saafremt Naboer enes om, at deres gensidige Hegnspligt skal ophæves, indskrænkes eller udvides udover, hvad der i denne Lov er bestemt, skal saadan Aftale kunne træffes for indtil 10 Aar ad Gangen. Vedrører Aftalen Jord, som bruges af nogen anden end Ejeren, er den ikke gyldig, førend Ejeren har tiltraadt den.

§ 18. Enhver af Bygdens Hegnssynsmænd er pligtig til efter Anmeldelse fra Nabo (eller, om det er fælles Hegn for Indmark, tillige fra hvilken som helst Lodsejer i Indmarken) straks at efterse Hegn, der paastaas ikke at være i lovlig Stand. Finder Synsmanden da, at det er nødvendigt straks at istandsætte Hegnet, skal han opfordre den, der efter hans Skøn er hegnspligtig, til at foretage saadan Istandsættelse, som skønnes at maatte foretages straks. Efterkommes denne Opfordring ikke uopholdelig, har Synsmændene at foranstalte det fornødne Arbejde udført paa den hegnspligtiges Bekostning. Tvistes der om, hvem der er hegnspligtig, vil dette Spørgsmaal derefter være at afgøre efter Reglerne i §§ 45-49.

§ 19. Hvor Ejer og Bruger er forskellige, hæfter de een for begge og begge for een for alt pligtigt Arbejde vedrørende Opførelse og Vedligeholdelse af hegn. Bruger af Jord i offentligt Eje regnes i denne Lov lige med Ejer, medmindre der i de enkelte Tilfælde af vedkommende Myndighed er truffet anden Bestemmelse.

Kapitel 2.
Ansvar for Husdyr.

§ 20. Enhver, som, uden at dertil er Hjemmel, tøjrer eller driver Husdyr ind paa anden Mands Jord eller skaffer det Adgang ved at aabne Led eller bryde Hegn ned eller tøjre det saa nær ved Naboens Jord, at det kan naa ind paa denne, straffes med Bøder, for saa vidt Forholdet ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører højere Straf.

Den, der mod vedkommende kommunale Myndigheds Forbud tøjrer Husdyr paa den til offentlig Vej hørende Grund eller saa nær, at det kan naa ind derpaa, saavel som den, der imod saadant Forbud lader sit Husdyr græsse paa den til offentlig

Vej hørende Grund, som er lovlig frahegnet hans Ejendom, straffes med Bøder.

Den skyldige skal derhos i de ovennævnte Tilfælde yde fuld Erstatning for al af hans Forhold foraarsaget Skade.

Bestemmelsen i nærværende Paragrafs 1ste Stykke finder ikke Anvendelse paa Ejer i Indmark, som ligger inden for fælles Hegn, naar han for at drive løsgaaende Dyr ud gennem det fælles Hegn (jfr. § 23) maa drive det over Andenmands Jord, for saa vidt han har anvendt fornøden Omhu for at gøre saa lidt Skade paa fremmed Jord som muligt.

§ 21. Hvo som, uden at dertil er Hjemmel, driver anden Mands Husdyr ind paa sin Jord, straffes med Bøder. Med lige Straf anses den, som forsætlig uhjemlet løser anden Mands tøjrede Husdyr eller aabner Fold eller lukket Mark for det, hvorhos han er pligtig til at erstatte Ejeren af det saaledes løsgaaende Dyr, hvad denne har maattet udrede i Skadeserstatning og Godtgørelse for Foder og Pasning, samt Tabet ved Afsavnet af Dyret.

§ 22. Husdyr, som er farligt for Mennesker, maa ikke holdes løsgaaende paa noget Sted, som grænser til alfar Vej og ikke er tilbørlig indhegnet. Overtrædelse heraf straffes med Bøder.

§ 23. Kommer Hest, Kvæg, Faar, Ged eller Fjerkræ (herunder ikke Duer), uden at dertil er Hjemmel, ind paa fremmed Ejendom i Indmark, skal Dyrets Ejer erstatte den Skade, der tilføjes, være sig paa Afgrøde i Mark, Eng, Græsgang, Have m.v. eller paa Plantninger, Grøfter, Veje, Broer og deslige eller paa andre Husdyr.

Er Dyret vanefuldt, skal dets Ejer desuden straffes med Bøder.

Fra ovenstaaende Regel undtages Tilfælde, hvor den skadelidte har forsømt sin Pligt til at hegne for den paagældende Slags Dyr, medens Dyrets Ejer enten ikke har saadan Hegnspligt eller har opfyldt sin Hegnspligt. I de Tilfælde, hvor Hegnspligt bortfalder (jfr. §§ 4, 6, 7 og 17), har Dyrets Ejer altsaa Ansvar, som om der var lovligt Hegn.

Faar, som har den Vane at ødelægge Kartoffelsæd, skal som uvane af Ejeren holdes indelukkede eller paa anden Maade hindres i at skade Kartoffelmarkerne fra det Tidspunkt, da Kartoffelsæden bliver nedlagt, indtil Indmarken skal være fredet for Faar.

§ 24. Skyldes det Trediemands Forsømmelse (være sig ved Undladelse af at holde Hegn i pligtig Stand, ved at aabne Led eller andet Lukke o.lign.), at Dyret i de i forrige Paragraf ommeldte Tilfælde er kommet ind paa fremmed Grund, skal den paagældende erstatte Dyrets Ejer alt, hvad han i den Anledning har maattet udrede til Jordens Ejer. Har flere Personer udvist saadan Forsømmelse som foran nævnt, og det ikke straks med Sikkerhed kan oplyses, hvilken af Forsømmelserne der er Aarsag til Dyrets Indtrængen paa den fremmede Grund, kan Dyrets Ejer gøre saadant Erstatningskrav gældende mod, hvem han vil, af de paagældende.

§ 25. I alle Tilfælde, hvor Husdyr har gjort Skade paa fremmed Ejendom, kan begge Parter kræve Skaden fastsat ved Skøn af Hegnssynsmænd (§ 44) ved Henvendelse til disses Formand (§ 51).

I de i §§ 20 og 23 nævnte Tilfælde kan Jordens Ejer, naar Ufreden er foregaaet paa en Tid, da Jorden ikke er frossen eller snedækket, kræve følgende Erstatning, selv om Skaden ikke kan paavises:

1) 60 Øre for Hest, Kvæg, Svin eller Ged;
2) 20 Øre for Faar;
3) 10 Øre for Gaas;
4) 5 Øre for andet Fjerkræ.

Dette gælder dog ikke for Unger af de under Punkt 3 og 4 nævnte Husdyr, saa længe Ungerne er under 2 Maaneder gamle.

Naar flere Dyr, tilhørende samme Ejer, ved samme Lejlighed er kommet ind paa fremmed Grund, kan den samlede Erstatning for upaaviselig Skade ikke overstige

a) 7 Kr. for Heste, Kvæg, Svin, Geder eller Faar;
b) 2 Kr. for Gæs;
c) 40 Øre for andre Fjerkreaturer.

§ 26. Kommer Faar, uden at dertil er Hjemmel, ind i fremmed Hauge, bør det, hvis det vides at høre hjemme i Nabohaugen, drives tilbage til den. Er dette vidnefast sket saa ofte, at Faaret deraf kan skønnes at gaa mere i denne Hauge end i den Hauge, hvortil det hører, enten af den Tid, Faarene gaar paa Vinterhauge, eller af den Tid, de gaar paa Sommerhauge, skal det bortskaffes til første almindelige Slagtetid, efter at dette vidnefast er krævet paa vedkommende

Ejers eller Haugerøgters Bopæl, saa betids, at han har haft Tid til at afværge den ulovlige Gang. Bortskaffes Faaret ikke til den Tid, skal han erstatte Omkostningerne ved dets Transport til ham. Kommer saadant Faar tilbage til samme Hauge, er det forbrudt, saaledes at to Trediedele tilfalder det offentlige og en Trediedel Ejeren af den Hauge, i hvilken det har gaaet. Vildt Faar (vargur), som løber over Markeskel og forstyrrer Nabohaugens Faar, skal tæmmes eller bortskaffes til næste Høst, efter at det vidnefast er forlangt paa vedkommende Ejers eller Haugerøgters Bopæl; sker dette ikke, er Faaret forbrudt, som ovenfor bestemt.

Under Vinterhauge i denne Paragraf indbefattes ogsaa Indmark, paa hvilken Faar har haft Græsningsret, jfr. Haugelovens § 34.

§ 27. Hører Faaret ikke hjemme i Nabohauge, skal det snarest muligt oplyses ved Bud til Ejeren eller hans Haugerøgter, som er pligtig til at afhente Faaret senest til næste almindelige Fjeldgang. Sker dette ikke, bliver Reglerne i foregaaende Paragrafs 3die og 4de Punktum at anvende.

Vides det ikke, hvor Faaret hører hjemme, behandles det efter Reglerne i § 28, sidste Punktum.

§ 28. Hvis Strid eller Tvivl opstaar om, til hvilken Hauge et Lam hører, som træffes umærket ved Fjeldgang om Høsten, skal det tilfalde den Hauge, i hvilken det forefindes. Faar, som er umærket eller saa skødesløst mærket, at Sysselmanden og to af ham tilkaldte uvildige Mænd erklærer Mærket for ukendeligt, behandles, om Ejeren er uvis, som Hittegods.

§ 29. Kommer Hest, uden at dertil er Hjemmel, ind i fremmed Hauge, skal Dyrets Ejer betale Græsningsgodtgørelse, saafremt han ikke afhenter det inden 8 Dage efter, at han fra Haugens Ejer har faaet Bud om at hente det. Græsningsgodtgørelsen udgør 40 Øre daglig, regnet fra Budets Afsendelse. Haugens Ejer er berettiget til, hvis han ikke sender Bud til Dyrets Ejer, eller hvis denne ikke henter det inden de nævnte 8 Dage, at lade Dyret bringe til dets Ejer, og denne skal da herfor godtgøre ham 30 Øre pr. løbende km af den Vejlængde, det er blevet bragt. Det samme gælder for Kvæg, dog at Græsningsgodtgørelsen udgør 10 Øre daglig, og at Transport af Dyret godtgøres Haugens Ejer med et passende Beløb, som i Tilfælde af Tvist om Beløbets Størrelse kan fastsættes af Hegnssynsmændene. Bringes Hest 3 Gange i Løbet af 4 Uger til dens Ejer, betaler denne i Græsningsgodtgørelse for det løbende Aar 24 Kr.

Hører Hest, som kommer ind i fremmed Hauge, hjemme i en Hauge, hvis Besætning udgør mere end 1 Hest for hver Mark Jord (jfr. Haugelovens § 25), betaler Hestens Ejer foruden de ovenangivne Beløb 3 Kr. for hver Gang, Hesten bringes til ham.

Dyrets Ejer er derhos i alle Tilfælde pligtig til at godtgøre Omkostningerne ved Budsendelse til ham.

Er Dyrets Ejer ukendt, træder offentlig Bekendtgørelse i Bygden ved Opslag overensstemmende med Lov for Færøerne Nr. 59 af 1. April 1912 om Ophævelse af Kundgørelse ved Kirkestævne i Stedet for Budsendelse til Ejeren; vides det, i hvilken Bygd Dyret hører hjemme, skal Bekendtgørelse tillige ske i denne Bygd.

Den, som uhjemlet lader sine Køer malke i fremmed Hauge, bøder hver Gang 3 Kr.

Naar Haugens Ejer har Pligt til at hegne for den paagældende Slags Husdyr, men har forsømt denne Pligt, tilkommer der ham ingen Godtgørelse efter Paragraffens første og andet Stykke.

§ 30. Naar Ejer og Besidder er forskellige, træder Besidder i Ejers Sted med Hensyn til Pligten til at vogte Husdyr. Det Ansvar, som er forbundet med, at nogens Husdyr kommer ind paa fremmed Ejendom, indtræder ogsaa, naar Dyret indkommer paa dets Ejers Ejendom, for saa vidt denne er i andens Besiddelse.

Kapitel 3.
Indsættelse af Husdyr.

§ 31. I alle Tilfælde, hvor der efter de foranstaaende Bestemmelser tilkommer Jordejeren Erstatning for Skade af fremmed Husdyr eller Godtgørelse for Budsendelse til Ejeren eller for Bekendtgørelse eller Dyrets Græsning og Transport, kan Jordejeren indsætte Dyret. Træffer han Dyret paa Trediemands Grund, kan dets Ejer ikke derfor modsætte sig Indsættelsen.

Ligeledes kan Gaas, som træffes i fremmed Hauge, indsættes. Ustækket Gaas betragtes som Vildt.

Høns og Ænder, som i Strid med Reglerne i § 23 trænger ind paa anden Mands Indmark, er paagældende Jordbruger berettiget til at optage og tilbageholde, indtil der af Ejeren er ydet ham en passende Godtgørelse for lidt Skade og den ved Optagelsen forbundne Ulejlighed, dog ikke mindre end 25 Øre for hvert Stykke Fjerkræ. Har Optagelsen af det

skadegørende Fjerkræ ikke været mulig, skal den skadelidte være berettiget til at nedlægge det paa forsvarlig Maade.
Hvis det omhandlede Fjerkræ, tilhørende samme Ejer, er optaget 3 Gange i samme Aar i Henhold til § 23, næstsidste Stykke, ifalder Ejeren derhos Bødestraf.

§ 32. Naar nogen indsætter fremmed Husdyr, og han ved, hvem det tilhører, skal han derom straks underrette Ejeren eller dennes Folk. Bliver han ikke inden 3 Døgn bekendt med, hvem Ejeren er, besørger han Indsættelsen bekendtgjort ved Opslag, jfr. § 29, 4de Stykke. Bekendtgørelsen skal ske i den Bygd, hvor Indsætteren bor; ved han, i hvilken Bygd Dyret hører hjemme, skal den tillige ske i denne Bygd. Han skal forsvarlig røgte Dyret og fodre det efter Aarstidens Beskaffenhed, men maa ikke bruge det. Han har Ret til at benytte Mælken af indsat Malkekvæg mod Fradrag i Indløsningssummen efter § 33.

§ 33. Ejer af indsat Husdyr har ikke Ret til at fordre det tilbage, førend han har betalt Omkostningerne ved Budsendelse og Bekendtgørelse, Dyrets Røgt og Fodring samt Erstatning for Skade og de øvrige i § 31 nævnte Beløb eller stillet Sikkerhed for Betaling inden 14 Dage. Opnaas ikke Enighed om Indløsningssummen, kan begge Parter kræve den afgjort ved Skøn af Hegnssynsmænd (§ 44) ved Henvendelse til disses Formand (§ 51). Finder Mændene, at den fordrede Indløsningssum har været ubillig, kan de som en Del af Skønnet bestemme, at den, der indsatte Dyret, i det hele eller for en Del erstatter Omkostningerne ved Forretningen, dog i intet Tilfælde mere, end den tilkendte Indløsningssum udgør.

§ 34. [2)] Den, som har indsat fremmed Husdyr og iagttaget Bestemmelserne i § 32, er berettiget til at lade det sælge ved Auktion (jfr. § 35), naar 8 dage eller, med Hensyn til Hest, 14 Dage er forløbet, uden at Ejeren har meldt sig. Fristen regnes fra Indsættelsesdagen, saafremt det vides, hvem der ejer Dyret, men ellers fra første Bekendtgørelse om Indsættelsen. Samme Ret tilkommer den, der har indsat Dyret, hvis Ejeren har meldt sig, men der derefter er forløbet 3 Dage, uden at han har indløst det eller, hvis der er Tvist om Indløsningssummen, begæret denne bestemt ved Skøn; ligesaa, naar 3 Dage er forløbet, efter at Indløsningssummen er bestemt, uden at Indløsning er paafulgt. Den, som indsatte Dyret, tager sig betalt af Salgsbeløbet for Indløsningssummen og senere hafte Udgifter. Overskuddet leveres Politiet (Politimester, Sysselmand, Sognefoged), som har at udbetale det til Dyrets Ejer, saafremt denne melder sig inden 1 Aar efter Indsættelsen; melder han sig ikke inden denne Frist, tilfalder det Statskassen.

§ 35. De i § 34 ommeldte Auktioner foretages i Thorshavn eller paa Sted, hvor Sysselmand eller Sognefoged er bosat, af Politiet og ellers af en af Forstanderskabet med Amtmandens Godkendelse dertil ansat Mand. Om Forpligtelsen til at modtage saadan Ansættelse gælder Reglerne i denne Lovs § 44.
Auktionen bekendtgøres med 24 Timers Varsel. Saafremt den afholdes af Politiet, sker den til Politiprotokollen uden Vederlag; ellers foretages den til en af Forstanderskabet til saadant Brug autoriseret Protokol, der bekostes af vedkommende Sogn, og mod et Vederlag af 75 Øre. Den, der afholder Auktionen, skal tiltage som Vidne en uberygtet Person; til denne betales 75 Øre.
Er det optagne Dyr efter en af Politiet eller en Hegnssynsmand foretagen Vurdering (som vil være at udføre uden Vederlag) af saa ringe Værdi, at end ikke Bekendtgørelsesudgifter kan ventes at blive dækket ved dets Bortsalg ved Auktion, bortfalder denne saavel som Bekendtgørelsen efter § 32, og Dyret bliver Indsætterens Ejendom.

§ 36. Er Husdyr indsat, og dets Ejer ikke kendes, kan det overleveres til Politiet (Politimester, Sysselmand, Sognefoged), som har at tage sig af det, og det bliver da i øvrigt at behandle efter Forskrifterne i foregaaende Paragraffer. Er det at befrygte, at Omkostningerne herved vilde blive uforholdsmæssige mod Dyrets antagelige Værdi, kan Politiet for ethvert enkelt saadant Tilfælde bestemme, hvorledes der bør forholdes med Dyret.

§ 37. Har den, der har indsat fremmed Husdyr og beholdt det i sin Varetægt, undladt at iagttage Forskrifterne i § 32, jfr. § 35, sidste Punktum, kan Ejeren kræve det udleveret ved Politimesterens eller Sysselmandens Foranstaltning uden noget Vederlag for hafte Omkostninger eller forvoldt Skade.

§ 38. Naar den, der har indsat fremmed Husdyr, udleverer det mod Indløsning, kan han ikke senere søge yderligere Erstatning. Det staar den, der har lidt Skade af fremmed Husdyr, frit for ved Rettergang at gøre sit Krav paa Erstatning gældende, dog ikke for mere end Dyrets Værd med Tillæg af Sagens Omkostninger. Er Skaden forvoldt af Faar, som hører til Besætningen i Fælleshauge (jfr. Haugelovens § 1), kan Erstatningskravet gøres gældende mod ethvert Medlem af

Haugens Bestyrelse (eller, om saadan ikke findes anmeldt til Sysselmanden, mod enhver Lodsejer i Haugen), hvorefter den paagældende er berettiget til atter at søge sit Udlæg godtgjort ved Udpantning hos Dyrets Ejer eller, hvis han ikke kan findes, hos alle Haugens Ejere i Forhold til deres Marketal.

Det ovenfor omhandlede Erstatningskrav maa være paatalt inden 6 Maaneder fra den Tid, Skaden blev tilføjet.

Omkommer indsat Husdyr ved Hændelse, har den, som indsatte det, intet at fordre hos Ejeren.

De ovenangivne Indskrænkninger i den skadelidendes Adgang til Erstatning og i Tiden for sammes Paatale gælder ikke i de i denne Lovs §§ 20 og 21 ommeldte Tilfælde.

Kapitel 4.
Fællesgræsning af Kvæg, Gæs og Heste paa Indmark.

§ 39. Fællesgræsning af Kvæg og Gæs paa Indmark, som ligger i Fællig, maa ikke finde Sted, naar enten en Trediedel af Ejerne eller Brugerne eller saa mange, som ejer eller bruger en Trediedel af Indmarken (beregnet efter Skattemarker), ved Vedtægt paa Grandestævne forlanger Fællesgræsningen (enten af Kvæg eller af Gæs eller af begge Slags Dyr) ophævet. Løsgaaende Heste skal ikke findes i Indmarken, naar nogen Lodsejer modsætter sig dette.

Enhver Ejer, der er græsningsberettiget til Indmarken, er berettiget til at forbeholde sig Græsningsretten for Heste, Kvæg og Gæs paa egen Indmark mod at give Afkald paa anden Græsningsret paa Indmark og mod at holde sin Indmark forsvarlig indhegnet.

Indhegningen maa, bortset fra de i Haugelovens § 34, 2det Stykke, ommeldte Tilfælde, ikke være til Hinder for Faarenes Vintergræsning.

Kapitel 5.
Færdsel paa Andenmands Grund.

§ 40. Den, som uden Nødvendighed eller uden dertil erhvervet Hjemmel gaar over anden Mands Indmark, straffes med Bøder. Er Forseelsen begaaet af Barn under 14 Aar med Vidende af Forældre eller dem, der træder i Forældres Sted, anses disse, som om de selv havde begaaet den ulovlige Handling.

Med samme Bøde som ovenfor angivet straffes den, der ikke tillukker anden Mands Port eller Led (derunder ogsaa Port eller Led i fælles Hegn), som han har aabnet, selv om Husdyr ikke derved kommer ind paa anden Mands Ejendom.

§ 41. Den, som, uden at dertil er Hjemmel, gaar uden for ret Bygdevej i Hauge, hvor han ikke er Lodsejer, eller i Fælleshauge, for hvilken Vedtægt om Lodsejernes Færdsel er oprettet paa Haugestævne under Sysselmandens Ledelse (jfr. Haugelovens § 3), straffes med Bøder; gaar han ulovlig med Hund, betragtes dette som en skærpende Omstændighed.

§ 42. Gang gennem fremmed Hauge er tilladt i følgende Tilfælde:

1. Haugerøgter har Ret til at søge efter sin Hauges Faar, naar han hver Gang underretter en af den anden Hauges Røgtere derom saa betids, at de kan følges ad eller mødes ved Markeskel, og naar han fører sin Hund i Baand.
2. Enhver har Ret til om Dagen at søge efter sin Hest eller sit Kvæg, naar han forud melder det til en af Haugens Røgtere. I øvrigt kan Bestemmelser herom træffes ved Vedtægt af Ejerne af Bygdens Hauger i Forening paa Grandestævne (jfr. Grandestævnelovens §§ 1 og 12).
3. Enhver er berettiget til at hente sine Tørv; dog skal han gøre det om Dagen og gaa ad den almindelige Vej.
4. Gang til fjernereliggende Hauge, Fuglebjerg eller anden Udmark, som den paagældende eller den, i hvis Ærinde han gaar, ejer eller har Brugsret over, er tilladt, for saa vidt den hjemles ved det, som paa ethvert Sted er gammel Skik og Brug. Om saadan Færdsel i øvrigt skal være tilladt, afgøres af Landvæsenskommissionen, saafremt Parterne ikke i Mindelighed enes derom eller bliver enige om Sagens Henvisning til Voldgift.

Dagen regnes i de i Punkt 2 og 3 anførte Tilfælde om Sommeren (det er fra den 14. April til den 31. August) fra Klokken 5 om Morgenen til Klokken 9 om Aftenen og om Vinteren (det er fra 1. September til 13. April) fra om Morgenen, naar Dagsskæret begynder, til om Aftenen, naar det ender.

§ 43. Gang med Hund gennem fremmed Hauge er tilladt, naar den sker ad ret Bygdevej, og naar Hunden føres i Baand. Naar en Flok Faar skal drives gennem fremmed Hauge, er det tilladt at bruge løse Hunde dertil, dog mod fuld Erstatning for den Skade, de afstedkommer i Haugen. Mod samme Erstatning kan ligeledes de til Røgt og Fjeldgang i fjernereliggende

Hauge nødvendige Hunde føres løse frem og tilbage igennem fremmed Hauge. Hvorledes Haugerøgter i øvrigt skal føre sin Hund, naar han maa gaa gennem fremmed Hauge for at komme til sin egen, afgøres som fastsat i § 42, Punkt 4, sidste Punktum.

Kapitel 6.
Hegnssagers Behandling.

§ 44. For hvert Sogn eller efter Lagtingets Bestemmelse for Dele af et Sogn bliver der at ansætte 3 Hegnssynsmænd. De udnævnes for 4 Aar ad Gangen af Forstanderskabet (i Thorshavn Byraadet). Enhver Jordbruger er pligtig til at modtage Udnævnelse, medmindre han har opnaaet en Alder af 60 Aar. Den, som i mindst 4 Aar uafbrudt har været Synsmand, skal dog ikke være pligtig til at modtage ny Udnævnelse som saadan før efter Udløbet af et lige saa langt Tidsrum som det, hvori han har varetaget dette Hverv. Begærer nogen sig fritaget for at modtage Udnævnelse, afgør Forstanderskabet (Byraadet), hvorvidt hans Begæring kan tages til Følge. Forkastes Undskyldningen, kan den udnævnte forelægge sin Begæring om Fritagelse for Lagtinget.

Ingen Synsmand kan, saafremt nogen af Parterne gør Indsigelse derimod, deltage i en Forretning, naar han er beslægtet eller besvogret med nogen af Parterne saa nær som Søskendebarn eller personlig er interesseret i Sagen. Er nogen Synsmand af saadan Grund eller ved lovligt Forfald forhindret, har Forstanderskabet (Byraadet) at udnævne en anden i hans Sted.

Synsmændene har, saa snart deres Udnævnelse er dem meddelt, til Forstanderskabet (Byraadet) at indsende en skriftlig, højtidelig Forsikring, efter en af Amtmanden fastsat Formular, om, at de efter bedste Evne med Upartiskhed vil udføre deres Hverv. Deres Forretninger indføres i for Sognets Regning anskaffet og af Forstanderskabet (Byraadet) autoriseret Protokol, af hvilken paa Begæring meddeles Udskrifter mod Betaling af 1 Kr. for Arket, hvilken Betaling ogsaa ydes, naar Udskriften ikke fylder et helt Ark.

Synsmændene vælger selv en af dem til Formand.

Protokollen opbevares hos Formanden, som besørger Forretningerne indført og Udskrifterne meddelt inden 24 Timer efter, at de er begært og Betalingen for dem ydet.

[3)] For selve Udførelsen af Forretningen tilkommer der hver af Synsmændene en Betaling af 2 Kr. for hver Dag, Forretningen varer, foruden Dyrtidstillæg efter Pristallet. Denne Betaling ydes, selvom Forretningen varer mindre end een Dag.

Synsmændene er pligtige til ogsaa at udføre Forretninger i Nabodistrikt, naar de i dettes Synsmænds Forfald dertil begæres. I saa Fald tilkommer der dem foruden ovennævnte Godtgørelse hver 20 Øre pr. løbende Kilometer paa Hen- og Hjemrejse til Lands, medens Befordring til Søs, for saa vidt saadan er fornøden, maa ydes dem af den, der begærer deres Tjeneste, og i modsat Fald godtgøres dem af ham.

Forstanderskabet (Byraadet) kan afskedige Synsmændene; dog staar det den, der er afskediget imod sin Vilje, frit for at forelægge Sagen for Lagtinget. Naar Lagtinget ikke er samlet og Sagen ikke kan udsættes, til Lagtinget træder sammen, er Amtmanden bemyndiget til at træffe Afgørelse saavel i dette Tilfælde som i det Tilfælde, der omhandles i denne Paragrafs 1ste Stykke.

§ 45. Den, der finder Anledning til Besværing over et Hegns Tilstand eller Beskaffenhed (uden for det i § 18 omhandlede Tilfælde) eller ønsker nyt Hegn rejst eller et ældre Hegn ombyttet med en anden Art af Hegn, uden herom at have kunnet opnaa mindelig Overenskomst med vedkommende, har desangaaende at indgive en skriftlig Begæring til Formanden for Distriktets Synsmænd. Denne har derpaa uopholdelig at beramme en Aastedsforretning og at forsyne Begæringen med Paategning om Tiden til Forretningens Afholdelse samt med en Indkaldelse til de paagældende om at overvære samme. Begæringen med disse Paategninger bliver derpaa ved Foranstaltning af den, som har begæret Synet, paa den for Stævninger foreskrevne Maade eller ved tvende uberygtede Personer at forkynde for den anden Part, saaledes at denne faar mindst 2 Gange 24 Timers Varsel. Er flere end 5 Personer Parter i Sagen, kan Formanden tillade, at Forkyndelsen sker ved Opslag i Bygden. Den, som lovlig er varslet til at møde ved Forretningen, men udebliver uden at anmelde gyldigt Forfald, maa tilskrive sig selv, at Sagen afgøres uden noget Hensyn til det, som han maatte have kunnet fremføre.

§ 46. Forretningen foretages af Distriktets tre Synsmænd i Forening. Ligger Hegnet i Skellet mellem to Distrikter, udføres den af Formanden i hvert Distrikt i Forening med den af begge Distrikters Synsmænd, som Formændene ved Lodtrækning dertil udtager. Ved Forretningen skal Synsmændene lade sig det være magtpaaliggende at fremstille Forholdene klart for de

paagældende og søge tilvejebragt Forlig mellem dem, naar det lader sig gøre. Opnaas Forlig, indføres dette i Protokollen og underskrives af de vedkommende. Kan Forlig ikke opnaas, optages Sagen til Kendelse, som afsiges snarest muligt, senest inden Forløbet af 3 Dage, og tilføres Protokollen med en Begrundelse af Kendelsen samt underskrives af Synsmændene.

Kendelsen afsiges efter Stemmeflerhed; er alle tre Synsmænd af forskellig Mening, bliver Formandens (eller, naar to Formænd deltager, den ældste Formands) Stemme den afgørende.

Ved Slutningen af hvert Møde underskrives Protokollen af Synsmændene.

§ 47. Hvad enten Sagen afgøres ved Forlig eller Kendelse, maa den trufne Afgørelse i hvert af de nedenfor nævnte Tilfælde indeholde Oplysning om de for sammes Vedkommende fremhævede Punkter:

1. Naar nyt Hegn skal rejses:
   Om Hegnets Højde og øvrige Beskaffenhed, samt af hvem og inden Udløbet af hvilken Frist det foreskrevne Arbejde skal udføres, og hvorledes der bliver at forholde med Hegnets fremtidige Vedligeholdelse;
2. Naar et ældre Hegn skal forandres eller ombyttes med et nyt:
   Om de under Nr. 1 ommeldte Punkter, samt hvorledes der skal forholdes med det ældre Hegns Forandring eller Borttagelse, hvem der skal iværksætte det herhenhørende Arbejde, og hvorvidt der herfor skal gives nogen Godtgørelse, og i bekræftende Fald af hvem Godtgørelsen skal ydes, samt dens Størrelse og Betalingstid;
3. Naar et brøstfældigt Hegn skal udbedres:
   Hvorledes, af hvem og inden Udløbet af hvilken Frist det foreskrevne Arbejde skal udføres.

§ 48. Synsmændene har i Kendelsen at træffe Bestemmelse om Udredelsen af Forretningens Omkostninger, som i Almindelighed vil være at paalægge den, som Kendelsen gaar imod. Afgøres Sagen ved Forlig, skal dette indeholde Bestemmelse om, hvorledes Omkostningerne bliver at udrede.

§ 49. Enhver af Parterne staar det frit for inden 3 Uger efter Kendelsens Forkyndelse at indbringe den for Landvæsenskommissionen, ligesom den ved Kendelse af Landvæsenskommissionen trufne Afgørelse, for saa vidt Sagen ikke indskrænker sig til Anke over Vedligeholdelsesmangler, igen vil kunne indbringes for Overlandvæsenskommissionen. Med Hensyn til Sagernes Indankning for og Behandling ved Landvæsenskommissionen og Overlandsvæsenskommissionen bliver at forholde efter Reglerne i Loven om Landvæsenskommissioner.

§ 50. Naar der for Hegnssynsmændene af rette vedkommende føres Klage over, at den, som det efter Forlig eller Kendelse i Henhold til de foregaaende Regler paahviler at udføre noget Hegnsarbejde, ikke har efterkommet sin Forpligtelse i denne Henseende ved Udløbet af den dertil indrømmede Frist, afgør Hegnssynsmændene uden Appel, om Klagen er begrundet. Med Hensyn til Parternes Indkaldelse til denne Forretning, hvem der skal afholde den, hvorledes Afgørelsen træffes, samt med Hensyn til Betalingen for den, forholdes efter de ovenstaaende Forskrifter. Findes Klagen begrundet, foranstalter Formanden for Synsmændene det manglende Arbejde udført for vedkommendes Regning. For at møde ved Arbejdets Aflevering til den paagældende Part tilkommer der ham Betaling efter § 44. Udgifterne ved disse Forretninger udredes af den af Parterne, hvem Afgørelsen er gaaet imod.

[2)] Tær útreiðslur, sum sýnsmenninir hava havt av at lata manglandi ábøtur gera og fyri at útinna sjálva forrættningina, sbr. § 2, kunnu teir beinan vegin fáa goldið av avvarðandi sóknarstýri eftir greinligari rokning.

De udgifter, som synsmændene har haft ved at udføre manglende arbejde og for at fuldføre selve forretningen, jfr. § 2, kan disse straks få betalt af vedkommende forstanderskab efter specificeret regning.

I Mangel af Betaling paa Anfordring af de til Arbejdets Udførelse medgaaende Omkostninger kan disse inddrives ved Udpantning.

Samtlige øvrige Udgifter, som flyder af Anvendelsen af denne Lovs 1ste og 6te Kapitel, saasom Betaling for udførte Arbejder, Erstatninger eller Omkostninger ved Sagernes Behandling o.s.v., kan ogsaa inddrives ved Udpantning.

Kapitel 7.
Behandling af Sager om Ansvar for Husdyr og af Straffesager.

Lovens Ikrafttræden.

§ 51. Naar Skøn i Henhold til § 25 eller § 33 er forlangt hos Formanden for Synsmændene, har denne snarest muligt at

tilkalde en af Distriktets andre Synsmænd og Ejeren af det Dyr, som har foraarsaget Skaden, samt den skadelidte og derefter at afholde Skønsforretningen. Er nogen Synsmand forhindret i at deltage i Forretningen, forholdes der som angivet i § 44, 2det Stykke.

§ 52. [4) 5)] Straffesager, som anlægges efter denne Lov, paatales – uden for de i § 13 og § 22 omhandlede Tilfælde – kun, naar nogen forurettet begærer det. Søgsmaal til Erstatning efter §§ 20, 21, 33 og 38 behandles i den borgerlige Retsplejes Former, men den forurettede kan, naar offentlig Sag anlægges i Anledning af det paagældende Forhold, kræve Erstatningsspørgsmaalet paakendt under den offentlige Sag under de sædvanlige for Erstatningskravs Inddragelse under offentlig Straffesag gældende Betingelser.

§ 53. [6)] Bøder efter denne Lov saavel som Udbyttet af Konfiskation efter §§ 26 og 27 tilfalder Hjælpekassen for det Sogn, i hvilket Forseelsen eller Ufreden er foregaaet.

§ 54. Ved "Haugeloven" forstaas i denne Lov "Lov for Færøerne om Haugers Styrelse og Drift m.m. af 18. Maj 1937"; ved "Grandestævneloven" forstaas "Lov for Færøerne om Grandestævne m.m. af 18. Maj 1937"; ved "Loven om Landvæsenskommissioner" forstaas "Lov for Færøerne om Landvæsenskommissioner af 31. Marts 1926".

§ 55. Denne Lov træder i Kraft den 1. Juli 1938, fra hvilken Tid Norske Lovs 3–12–16 til 23, 6–20–4, § 9 i Lov af 19. Januar 1863 om Afhændelse af de Fæstegaarden Husegaard ved Thorshavn tilhørende Trøer, Lov for Færøerne Nr. 49 af 13. Februar 1922, og hvad der ellers strider mod denne Lov, ophæves.

Register.

			§§
Kapitel	*1.*	Hegn.....	1-19
–	*2.*	Ansvar for Husdyr.....	20-30
–	*3.*	Indsættelse af Husdyr.....	31-38
–	*4.*	Fællesgræsning af Kvæg, Gæs og Heste paa Indmark.....	39
–	*5.*	Færdsel paa Andenmands Grund.....	40-43
–	*6.*	Hegnssagers Behandling.....	44-50
–	*7.*	Behandling af Sager om Erstatning for Skade ved Husdyr og af Straffesager. Lovens Ikrafttræden.....	51-55

---

1) Broytt við løgtingslóg nr. 25 frá 31. mars 1949.

2) Broytt við lov nr. 242 frá 7. juni 1963.

3) Broytt við løgtingslóg nr. 30 frá 17. mars 1951.

4) 2. pkt. strikað við lovbekendtgørelse nr. 555 frá 1. november 1984 om rettens pleje, sum sett í gildi við lov nr. 92 frá 23. februar 1988 § 688.

5) Broytt við løgtingslóg nr. 91 frá 7. juni 2020, har § 79 ljóðar soleiðis: "Henda løgtingslóg kemur í gildi 1. januar 2021."

6) Bøden tilfalder nu rigskassen jfr.lov nr. 186 af 7. juni 1958.